

Suối Hoa Lan

Nói đến suối Hoa Lan là người ta nói đến chiến khu Hòn Hèo - căn cứ địa cách mạng ở chiến trường Nam Trung bộ trong hai cuộc chống Pháp và chống Mỹ mà ngày 16-7-1930 đã đi vào lịch sử đấu tranh cách mạng của Đảng bộ và nhân dân Khánh Hòa một cách oai hùng và âm hưởng của nó vẫn còn vọng mãi đến mai sau...

Thác nước suối Hoa Lan

TRUYỀN THUYẾT SUỐI HOA LAN

Chuyện kể rằng cách đây rất lâu, lâu lắm rồi bên đầm Nha Phu có một đôi trai gái yêu nhau say đắm, nhưng không thể nào tiến tới hôn nhân được chỉ vì lý do duy nhất là chàng trai quá nghèo. Cha mẹ cô gái ra điều kiện bất cứ ai muốn cưới con mình về làm vợ thì trước hết phải có năm chục ký yến sào và một trăm ký trầm hương để làm vật sính lễ. Không còn sự lựa chọn nào khác, cô - cậu đều hạ quyết tâm bí mật dắt nhau lên núi Hòn Hèo tìm trầm hương rồi sau đó tiến ra biển để hái yến sào. Như bị lạc vào nơi ốc đảo “không một dấu chân người”, họ cứ đi đi mãi mà vẫn không thấy trầm hương đâu - cho đến khi màn đêm buông xuống lúc nào không hay. Vừa mệt, vừa đói lại vừa khát nước, cả hai thiếp đi trong giấc ngủ. Khi tỉnh dậy thì không còn thấy người yêu đâu cả, cô gái đau đớn lần theo dấu vết từng giọt máu, nhưng bóng dáng người bạn trai thân yêu của mình vẫn “biệt vô âm tín”. Và tiếng khóc của người con gái cũng lịm dần đi trong sự tuyệt vọng, chỉ có nước mắt là vẫn chảy, chảy mãi theo các khe đá như dòng nước trong lành - hể nước mắt thấm vào đâu là chỗ có vết máu của chàng trai lại hiện lên những chùm phong lan rực rỡ sắc màu, đung đưa trong gió...

Không biết cái tên “suối Hoa Lan” ra đời có giống như câu chuyện tình đầy nước mắt vậy không? Nhưng dù sao cũng “khen ai đã khéo đặt tên” - vừa thực, vừa mộng, vừa có ẩn tượng về một vùng đất huyền thoại. Nó góp thêm vào bộ sưu tập “suối” của tỉnh Khánh Hòa càng thêm phong phú. Đó là suối Đổ, suối Ngõ, suốiỒỒ, suối Ba Hồ, suối Đá Xẻ, suối Cát và suối... Hoa Lan. Có thể nói, ở duyên hải miền Trung chưa có một hòn đảo hay bán đảo nào có dòng nước ngọt tuyệt vời hơn suối Hoa Lan. Có lẽ bán đảo Hòn Hèo (suối Hoa Lan) giống như một con khủng long rúc đầu vào núi và duỗi cái đuôi ra biển. Nhờ vậy mà hệ thống mạch ngầm từ dãy Trường Sơn dồn về tắm mát quanh năm, tạo độ ẩm cho các loài thực vật phát triển. Nơi đây là thế giới của lan rừng. Ngày trước lan rừng nhiều lắm - là nơi hội tụ của nhiều giống phong lan như: từ vũ nữ, phượng hoàng, tai trâu, đuôi sóc, đuôi chồn, đuôi gà, tiên nữ, quế hương.... Nó mọc ra từ thân cây cổ thụ hoặc bám vào vách đá, đến đây lúc nào cũng gặp hoa nở, cùng với tiếng chim rừng vang hót líu lo. Người ta còn tận dụng nguồn nước ngọt trời cho này để xây bể nuôi hàng nghìn con cá sấu. Những chú voi con từ bán Đôn đưa về đây còn tinh nghịch thập thò cái vòi bé bỏng ra câu nhử cá sấu làm trò vui cho du khách.

VỀ NGUỒN

Suối Hoa Lan cách trung tâm thành phố Nha Trang chừng 30km về phía Đông Bắc. Tuy không xa lắm, nhưng do nằm giữa ba bề sông nước nên muốn đến suối vẫn chưa có cách nào khác là phải xuyên qua “đường mòn trên biển”. Nhờ thế độc đạo này mà từ bao đời nay khu vực suối Hoa Lan vẫn là nơi yên tu của nhiều vị cao tăng - trên sườn núi phía Bắc có chùa Lỗ Ngõ, chùa Suối Rễ; phía Nam có chùa Hang. Lúc sinh thời, Hòa thượng Thích Quảng Đức cũng thường hành đạo đến những nơi này. Lợi dụng thế hiểm trở ấy, ta đã dần dần biến suối Hoa Lan (còn gọi là khu Vũng Đình hoặc Hòn Hèo) thành căn cứ địa cách mạng trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ. Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Khánh Hòa lần thứ I và nhiều sự kiện lịch sử - chính trị trọng đại khác của tỉnh cũng đều diễn ra ở đây. Ngày 9-12-1948 đã có hơn 300 thanh niên huyện Ninh Hòa tổ chức họp tại Vũng Đình để bàn việc phát động phong trào kháng chiến cứu quốc. Cuộc họp vừa diễn ra một ngày thì thực dân Pháp đã tập trung 4.000 quân với đủ loại binh chủng (hải - lục - không quân) phối hợp do viên đại tá Nicolas chỉ huy mở cuộc

hành quân mang tên “Bão táp” đổ bộ trực tiếp vào khu vực này. Sau 21 ngày đêm bom đạn địch đánh phá dữ dội, nhưng gặp phải sự chống trả quyết liệt của quân dân ta nên chúng vẫn không sao chạm chân đến vùng đất thánh này được.

Từ ngày Công ty Du lịch Hoàng Gia (nay là Công ty Du lịch Long Phú thuộc Tổng Công ty Khánh Việt) quy hoạch đầu tư biến suối Hoa Lan thành điểm du lịch đã đón hàng nghìn khách trong và ngoài nước đến tham quan. Du khách đến đây sẽ có dịp thử sức mình bằng cách chinh phục đỉnh núi Hòn Hèo cao gần 700m - vượt qua chướng ngại vật - leo lên 452 bậc đá... để du ngoạn động Phong Lan, chèo thuyền trên hồ Nghinh Xuân hoặc vẫy vùng trong hồ Thủy Tiên... Du khách còn được tắm biển ngay dưới chân núi Hòn Hèo, và tham gia các trò thể thao vui nhộn như: kỵ sĩ kéo co, chèo xuồng trên cát, tiêu diệt mục tiêu, đá bóng tình yêu, chơi bóng chuyền trên bãi biển... Sau ngày khai thông tuyến du lịch sinh thái Hòn Lao - Hòn Thị - Suối Hoa Lan đã có nhiều bậc cách mạng lão thành dắt nhau lên tận Hòn Hèo để tạo điều kiện cho thế hệ trẻ được tận mắt thấy chiến khu xưa của ông cha, tận tai nghe các nhân chứng kể về truyền thống lịch sử hào hùng của quân dân tỉnh nhà (trong số đó có bác Lưu Văn Trọng - nguyên cán bộ huyện Ninh Hòa thời kỳ chống Pháp, nguyên Phó Bí Thư Tỉnh ủy Khánh Hòa thời chống Mỹ). Nhiều cụ ông, cụ bà đã qua tuổi thập thập “chân yếu, gối chùn” vẫn dắt nhau đến nơi mà họ cùng chiến đấu và nên vợ, nên chồng tại suối Hoa Lan để tìm lại cảm giác êm đềm của một thời trai trẻ *“Anh cầm tay em tay trong tay và nụ hôn đầu ngọt ngào...”* như lời bài hát “Bên suối Hoa Lan” do nhạc sĩ Văn Ký sáng tác.

Như một nét văn hóa truyền thống, cứ thường thường vào dịp 16-7 hàng năm lại có những chuyến “Hội trại về nguồn” hướng về suối Hoa Lan để ôn lại truyền thống đấu tranh cách mạng cho các thế hệ trẻ mai sau.